

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

«Sire, sire...» vzklika Richelieu in skoči k vratom ter jih zaklene s ključem.

«Kaj naj to pomeni, gospod?» ga narahli kralj.

«Pomeni, da se lahko še ognete škandalu, sire. Prosim njegovo veličanstvo kralja sanho še minuto milosti za njegovega lastnega brata...»

Potem lahko odide v zapor, če bo vaše veličanstvo še tako ukazalo...»

«Govorite, gospod...» pristane kralj, Gaston pa bolj mrtev kakor živ pade na naslanjač počez in tako obledi.

«Sire, njegovo visočanstvo zatrjuje, da ni on sam hotel izvršiti zločina v Fleuryju. Sire, če želi vojvoda anžovinski govoriti, povedati...»

Potem mislim, da lahko pošedite njega samega. Kraljeva rodbina ne sme biti osumljena...»

«Kaj pa pravica?» vpraša kralj, toda že z naglasom oklevajočega.

«Vse povem...» zaječi Gaston.

«In monsinjor se bo tudi oženil z gospodično de Montpensier?»

«Da, kardinal, sedaj takoj, če hočete... vse, kakor hočete...»

«No, torej, govori!» ukaže Ludvik XIII.

In vojvoda je povedal vse... S plašnim, davečim se glasom, poln nepopisne bojazni je izdal vse nesrečnice, ki so bili zvesti njemu, in je tako potrdil vse, kar je že bil povedal Louvigny, kardinal pa je tačas skozi vrata pomolil dva napisana ukaza, enega za kapitana dragoncev, drugega nekega slugi.

Molče poslušal kralj svojega brata. Njegova jeza se pomalem poglobila. Tačas je Richelieu naglo nekaj pisal na ogli mize, pri kateri je sedel, in Gaston je od časa do časa pogledal

čakal. Ko je strašno priznanje končano, je končal že tudi Richelieu svoje pisanje.

«Dobro...» pravi kralj, «če hočete mojega odpuščanja, pričnite s tem, da prosite za odpuščanje njegovo eminenco...»

Vojvoda anžovinski se obrne h kardinalu, kakor da mu hoče s svojim licem reči, da pričakuje, da se kardinal odpove takšnemu ponižanju svojega najhujšega nasprotnika. Tuda Richelieu stoji visoko vzravnano, roko oprto na mizo, in izgleda, kakor da pričakuje... Bila je strašna minuta. Potem se oglasi Gaston, kakor iz uma nad to najvišjo sramoto, in poln grenkega sovraštva, ki mu razjeda srce, ter zajecja:

«Prosim gospoda kardinala odpuščanja...»

Toda nekaj nepričakovanega se zgodi sedaj. Mesto, da odgovori, se kardinal obrne, stopi naglo k vratom, vzame nekaj težkega iz rok čakajočega strežaja in se vrne s tem predmetom nazaj k mizi. Odpre zavoj, ki ga je položil na mizo, in vzame iz kasete, kajti bila je to, ... vzame iz kasete debelo knjigo in jo položi predse. Potem si sname zlati križ z vratu in ga položi na otvorjeno knjigo. Začuden gleda kralj na te priprave največjega komedijanta svoje dobe. Gaston trepeti, ker ne vé, kaj zlokobnega pomeni zopet to vse. Z največjim naporom se toliko opogumi, da sam nagovori kardinala:

«Gospod, kadar se je princ kraljevske hiše ponižal tako globoko, da je prošil za odpuščanje...»

«... takrat...» ga prekine Richelieu, «je dvignil k sebi onega, katerega je ta prošnja za odpuščanje bila namenjena. In dotičnik je dobil s tem pravico, da nastopa kneževski in da si zagotovi za varnost kraljevskega doma vsa ona jamstva, ki se mu zde potrebna...»

Sire, dal sem medtem ukaz vašemu kapitanu, da gre in da izprazni palačo vojvodinje de Che-

vreuse... Kar se pa vas uče, monsinjor, evo, leži tu na mizi evangelij, evo, tukaj je tudi križ, ki pomeni, da je bog nad nami, in evo, tukaj je besedilo, katero sem že pripravil. Prečitajte je, monsinjor, in položite roko na evangelij in ponovite! Samo potem ste zaslužili... ne samo odpuščanje, ampak tudi moje prijateljstvo, in upam, da tudi prijateljstvo svojega kralja, njegovega veličanstva!»

«Tako je!» pritrdi Ludvik XIII.

Vojvoda anžovinski vzame napisano besedilo, je prečita in izjavi: «Pripravljen sem...»

«Storite torej, kakor rečeno!»

Gaston položi roko na evangelij in s težko ponavljajo besede, ki mu jih diktira kardinal:

«Pri Bogu in na njegov evangelij prisegam zvestobo kralju in njegovim svetovalcem. Prisegam, da bom ljubil kralja in one, katere ljubi kralj. Prisegam, da bom kralju in njegovim svetovalcem povedal in ponovil vsako besedico, katero bom kdaj slišal in ki bi bila naperjena proti avtoriteti ali življenju ali sreči kralja ali njegovih svetovalcev.»

Gotov, da je rešen smrtne in najbrže tudi druge kazni, je Gaston po prvotnih težavah ponavljal zadnje besede še dovolj trdno in glasno, in se po končani prisegi obrnil h kralju ter ponovil:

«Sire, in kakor brat vas hočem odlej ljubiti in vam kot kralju biti pokoren!»

Mrki obraz Ludvika XIII. se razjasni. To srce, polno sumničanja, se razširi, in kralj stopi k svojemu bratu, poljubi ga na lica in pravi mu:

«Vse je pozabljeno, odpuščeno... Če me hočete ljubiti kot brata, mi boš ljub kakor sin...»

«Sire, ... porabi hitro priliko lo-kavi Gaston, če imate že toliko milosti zame, ne bi našli v svojem srcu tudi nekoliko milosrdja za ubogega Ormana... zame je kakor drugi oče in bil je moj vzgojitelj...»

Mali oglasi

stanje z državnim davkom na izdatke vred do 20 besedi Din 5⁰⁰—, vsaka nadaljnja beseda 50⁰⁰—, plača se vedno naprej (lahko tudi v znakih). Na vprašanje odgovorja uprava le, ako je vprašanje priložna znanja za odgovor ter manipulacijska prirojena (i Din).

Službe

Uradnica

še neodpovedani sodni službi, z večletno prakso, želi premeniti mesto. Cenjena dopise pod «Zanesljiv» na upr. «Jutra». 1603

Trgovski pomočnik

z večletno prakso, išče službe v večji trgovini specerijske stroje, v mestu ali na deželi. Ponudbe pod «Zanesljiv 2000» na upravo «Jutra». 1581

Plačilni natakar

z večletnimi spridavali išče službe. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Zanesljiv 300». 1638

Brivski pomočnik

22 do 24 let star, dobra moč, zmožen lasnih del, se takoj sprejme. Ponudbe pod «Briv» na upravo «Jutra». 1635

Pekovskega pomočnika

mladeža, ki bi vsak drug dan tudi razočal kruh k strankam, sprejemam takoj. Plača po dogovoru. — Pismene ponudbe na Josipa Saka, pekarija v Metliki. 1625

10 do 12 pridnih dečkov

potrebne Sk. Ilirija v popoldanskih urah za pobiranje žog na tenis-prostorih. Zgleda se je glede dogovora pri gospodarju sekcije J. Pogacarja pri trdkri J. Gorec, Dunajska cesta, palača Ljubljanske kreditne banke. 1638

Razpisujemo mesto prvostopne samostojne

pisarniške moči. Reflektanti naj vložijo prošnje z referencami in zahtevami najkasneje do 10. maja pod šifro «U. V. I.» na upravo «Jutra». 1632

Kupim

Kupim elektromotor

za enakomerni tok (Gleichstrom), 220 Voltov za približno 2 PS ter okoli 900 do 1200 obratov, v brezhibnem stanju. Ponudbe na: Drogerija, Kranj. 1605

Prodam

Pianino in klavir

dobro ohranjen, se prodaja. Vprašanja pod «Pianino» na upravo «Jutra». 1636

Kuhinjska in hišna

oprava 1640 se prodaja na javni dražbi v nedeljo, 6. maja t. l., popoldne ob 14. uri na Glincih pri Ljubljani, Tržaška cesta 100.

6 kron!

Lepe kole za gorice prodaja ta teden Ljudevit Vernik, Velika Nedelja. 1639

Motorno kolo, 1637

v zelo dobrem stanju, z novo pnevmatiko, prima, trdka Laurin & Klement, se prodaja po ugodni ceni pri Ferdinandu Kmetu, kleparju, Trebnje (Dolenjsko).

Naprodaj je

par lepih, 3¹/₂ leta starih, 15³/₄ pesti visokih, napol težkih konj. Vprašati pri upravi «Jutra». 1627

Krasna kmetijska

posrestva, 1630 16 oralov, 700 sadnih dreves, oral vinograda, lepa hiša s 4 sobami in pohištvo ter velikim inventarjem naprodaj za 300.000 Din. Potem veleposrestva, graščine, mala, srednja kmetijska in gosposka posrestva, gostilne, trgovine, mlinci, žage, velika gozdna posrestva, hiše, vile itd. Naslov v upravi «Jutra». 1610

Prodaja se pisla

(čistokrvna nemška daga), stara tri leta; dalje čistokrvna Foxterrier pisca, stara 7 mesecev; dobro ohranjen pisalni stroj z vidno pisavo, sistem Kanzler; otroški voziček in mali stroj za vezenje. Naslov pove uprava «Jutra». 1610

Kuhinjska oprava

nova, belo pleskana in prvovrstno izdelana, se prodaja. Oprava je za večjo kuhinjo uporabljiva. Poizve se: Celovška cesta 89, nasproti Keršičeve gostilne. Ogleda se jo lahko od 8. ure jutraj do 6. ure zvečer. 1609

Vrtnice

nizke in visoko-debelnate, lepih novih vrst, ter cvetlične dekoracije oken in balkonov priporoča slavnemu občinstvu Anton Ferant, trg. vrtnar v Ljubljani. 1620

Prodaja se 1578

lepa zbirka znamk. Naslov pove uprava «Jutra».

Prodajam motorno kolo

znamke «Humber», izvrsten angleški stroj 4¹/₂ HP; tri prestave s prostim tekom in tremi brzinami. Ogleda se: Celje, Dečkov trg 6. 1632

Registrirajoč blagajna

s 6 predali, dobro ohranjena, se prodaja pri trdkri Lovro Petovar, Ivanjkovci. 1588

Dvokolesa, 72

mali motorji, otroški vozički, šivalni stroji in pnevmatika najceneje. «TRIBUNA» Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Stanovanja

Lepa mesečna soba

s posebnim vdomom in električno razsvetljavo v bližini južnega kolodvora se takoj odda. Ponudbe pod «Južni kolodvor» na upravo «Jutra». 1619

Dva gospoda 1650

se takoj sprejmeta na stanovanje in hrano, več gospodov pa na hrano. Naslov pove upravnistvo «Jutra».

5000 kron 1657

nagrade dobi, kdor odstopi 1 veliko ali 2 manjši nemebliarni sobi v sredini mesta. Ponudbe na upravo «Jutra». pod «Seperatni vhod».

Kot sostanovalec

se sprejme soliden gospod. Krakovski nasip št. 16. 1629

Mesečna soba,

snažna, se takoj odda. Naslov v upravi «Jutra». 1600

Elegantno stanovanje

v Mariboru (sredina mesta, prvo nadstropje, tri sobe, kuhinja, kopalnica, soba za služkinjo) se zamenja z enakim v Ljubljani. Ponudbe pod «Preselitev» na upravnistvo «Jutra». 1620

Mebilirano sobo

s posebnim vdomom ter s hrano iz 15. maja, išče gospodična. Ponudbe pod «Stanovanje» na upravo «Jutra». 1588

Nepremičnine

Prodajam malo posrestvo

Gozdni, polje in travnik, skupaj dva orala, bišica z električno razsvetljavo, lepo dvorišče z vodnjakom, sredi trga ležeče. — Reflektanti naj se obrnejo pisмено na «H. 57, Muta». 1633

Krasna kmetijska

posrestva, 1630 16 oralov, 700 sadnih dreves, oral vinograda, lepa hiša s 4 sobami in pohištvo ter velikim inventarjem naprodaj za 300.000 Din. Potem veleposrestva, graščine, mala, srednja kmetijska in gosposka posrestva, gostilne, trgovine, mlinci, žage, velika gozdna posrestva, hiše, vile itd. Naslov v upravi «Jutra». 1610

Male oglase „Jutra“

se smatra za najpripravljenše posredovalno sredstvo, ki odgovarja vsem potrebam današnjega časa in je cenejšje kot vsak drug inzerat. Posebno ugodno je, da si sam že vnaprej lahko izračunaš, kaj te bo stal Mali oglas, ter ga tudi lahko plačal v znakah. 117

Proda se vila

z vrtom, električno razsvetljavo, vodo-vodom, v Mariboru, v bližini glavnega kolodvora. Stanovanje kupcu takoj. Poizve se v upravi «Jutra».

Kupi se graščinsko posrestvo.

Cenjene ponudbe z navedbo cene, po možnosti s sliko poslojpa na upravo «Jutra» pod «Lepa lega». 741

Nogavice, rokavice!

največja izbira pri trdkri 59/III

J. & E. Skabernè Ljubljana

Mestni trg 10.

Advokat dr. Janko Olip v Beogradu

naznanja, da se s svojo odvetniško pisarno preseli iz ulice

Kralja Milana 28

v Skopljansko ulico 3.

Večje podjetje v Ljubljani sprejme za svojo podružnico v Zagrebu in Beogradu korespondenta in strojepisko

Pogoj: perfekten v srbohrvaščini. Ponudbe z referencami in opisom predslužbovanja pod «Stalna služba» na Aloma Company, anončna družba z o. z. v Ljubljani, Kongresni trg 3.

Slavenska banka d. d., Zagreb

Podružnica: Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 24

Delniška glavica in rezerve Din 50,000.000— Vloge čez Din 125,000.000—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod n./S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Šabac, Velikovec, Vršac.

Ekspoziture:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslavenska industrijska banka d. d., Split; Balkan Bank r. t., Budapest, Vaczi utca 35; Bankhaus Milan Robert Alexander, Wien I., Augustinerstraße 8.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.

Mali oglasi v „JUTRU“ imajo dober uspeh!

Generalna popravila avtomobilov,

nove karoserije ali predelavanje starih, lakiranje in tapeciranje. — Solidno delo in zmerna cena.

Če auto odpove,

pride takoj pomožni auto na telefonični poklic 236.

Jugo-Auto, d. z o. z., Dunajska cesta 36.